

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์โรงเรียนบ้านกุดสะกอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ACTION RESEARCH TO DEVELOP THE TEACHERS' POTENTIAL IN TEACHING HISTORY SUBJECT AT BAN KUTSAKOI SCHOOL UNDER THE SAKON NAKHON PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

13

วานา บัวรี*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริกานต์ เพียรธัญญารณ์**

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ร่วงชัย ไฟฟ้า***

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ของครูโรงเรียนบ้านกุดสะกอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 2) หาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ โรงเรียนบ้านกุดสะกอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 3) ติดตามผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ โรงเรียนบ้านกุดสะกอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ดำเนินการ 2 วงรอบแต่ละวงรอบประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือการวางแผน การปฏิบัติการ การสังเกตการณ์ และการสะท้อนกลับ กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยจำนวน 6 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 26 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ แบบประเมิน และแบบสังเกต การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหา จัดหมวดหมู่เนื้อหา และนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบทว่า

1. ผลการศึกษาสภาพ และปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ของครูผู้สอน โรงเรียนบ้านกุดสะกอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนครเขต 1 จากการศึกษา พบทว่า

1.1 ด้านสภาพ คุณภาพนักเรียน มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดอย่างสร้างสรรค์ คิดໄต่อต่องและมีวิสัยทัศน์อยู่ในระดับพอใช้ มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรอยู่ในระดับพอใช้

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหาร

*** ผู้อำนวยการกองการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองมุกดาหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** คณบดีคุรุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.2 ด้านปัญหา พบว่า ครุขัดความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เพราะครุส่วนใหญ่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาในวิชาเอกประวัติศาสตร์หรือวิชาเอกสังคมศึกษา และทำหน้าที่สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จึงทำให้เกิดปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์บรรลุเป้าหมายได้

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครู ในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ โรงเรียนบ้านกุดสะกอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ในวงรอบที่ 1 ใช้การพัฒนา 2 แนวทางประกอบด้วย 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ และ 2) การนิเทศภายใน ในวงรอบที่ 2 ใช้การนิเทศแบบให้คำชี้แนะ (Coaching) ในการเขียนแผนจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์

3. ผลการพัฒนาศักยภาพครู ในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ โรงเรียนบ้านกุดสะกอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ปรากฏว่า

3.1 ด้านความรู้ความเข้าใจพบว่า ก่อนการพัฒนาผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์อยู่ในระดับไม่ผ่านเกณฑ์ ($\bar{X}=9.67$) หลังจากได้รับการพัฒนาผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=18.17$) จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน

3.2 ด้านการเขียนแผนจัดการเรียนรู้พบว่า มีผลการประเมินแผนจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างดี ซึ่งยังไม่เป็นที่น่าพอใจของผู้ร่วมวิจัย จึงนำไปพัฒนาเพิ่มเติมในวงรอบที่ 2 พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความสามารถในการเขียนแผนจัดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น สามารถเขียนแผนได้อย่างมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

ABSTRACT

The objectives of this study were 1) to investigate the current states and problems of managing the teaching of the subject of History of Ban Kut Sakoi School under the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 1, 2) to find out guidelines to develop the teacher's potentiality in managing the learning of the subject of History at Ban Kut Sakoi School, and 3) to monitor and also evaluate the teachers' competence development in teaching the subject of History in Ban Kut Sakoi School.

This research employed two spirals of a four-phase action research including planning, action, observation and reflection. The target group of This study was composed of the researchers, 5 co-researchers and 26 respondents. The tools used comprised a form of interview, tests, a form of evaluation and a form of observation. Quantitative data were analyzed using frequency, percentage, mean and standard deviation through the computer program. Qualitative data were analyzed in forms of content analysis, content classification and presented in descriptive analysis

The findings of this study were as follows:

1. The effects of the investigation of the current states and problems of teaching History subject of Ban Kut Sakoi School under the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 1 indicated that:

1.1 On States- The students' quality based on Standard 4 showed that the students gained analytical thinking, synthetically thinking, consideration, creative thinking, critical thinking and visions at the

moderate level.

1.2 In the case of problems, it was found that the teachers faced a lack of knowledge and understanding in managing the teaching of History subject since they did not graduate with History major in the field of Social Studies. The teachers taught History subject without confidence. This made the teaching of the subject of History unsuccessful and did not reach the goal set.

2. The guidelines of developing the teachers' competency in teaching the subject of History at Ban Kut Sakoi School under the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 1, in the first spiral, included 2 means 1) workshops and 2) internal supervision. In the second spiral, coaching supervision was applied.

3. The effects of the teacher's potentiality development on the teaching of the subject of History at Ban Kut Saoi School under the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 1 revealed that:

3.1 In case of knowledge and understanding, it was found that, before the development, the co-researchers obtained knowledge and understanding in managing the teaching of History subject at the level of under the criterion set. After the intervention, the knowledge and understanding of the management was at the highest level.

3.2 In terms of the writing of lesson plans, it was determined that the assessment was at the quite high level and it was unsatisfactory among the co-researchers. Thus, it was redeveloped in the second spiral and also found that the co-researchers gained a better knowledge and understanding in writing lesson plans. They could write the quality lesson plans at the highest level affecting the students to obtain the appropriate learning behaviors at the highest level in general.

ภูมิหลัง

ความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนของประเทศไทยน้อยกว่าปัจจัยสำคัญนั้นคือ กำลังคน การพัฒนาคนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อให้มีสมรรถนะภาพเพียงพอในการสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้าจึงเป็นภารกิจจำเป็นที่ขาดเสียไม่ได้ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนจึงเป็นประเด็นที่สำคัญของการอภิปรายในทุกวงที่ทางการศึกษา และต่างเห็นพ้องร่วมกันในการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในด้านการจัดการเรียนการสอน (สำนักทดสอบทางการศึกษา 2544 : คำชี้แจง) การพัฒนาครูจึงเป็นกระบวนการหนึ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสนใจและเอาใจใส่เป็นพิเศษ ทั้งนี้เนื่องจากครูถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญยิ่งในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ต้องอาศัยความสามารถทักษะเจตคติของครูในลักษณะบูรณาการอย่างเหมาะสมสมควรเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษา ตลอดจนพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญในการดำเนินการดังกล่าว เพื่อจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนาธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 5 - 13) สาระการเรียนรู้หรือเนื้อหาสาระที่สถานศึกษาจัดให้นักเรียนก็ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะเป็นตัวปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ในด้านต่างๆ และสิ่งดังกล่าวจะติดตัวอยู่กับผู้เรียนตลอดไปเป็นความรู้พื้นฐานที่จำเป็นโดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ นอกจากจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนอ่านออกเขียนได้และคิดเลขเป็น

การปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อให้ก้าวทันสังคมยุคโลกาภิวัตน์ สิ่งหนึ่ง

ที่ไม่อาจจะลืมได้คือการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรักประเทศไทย เคารพนับถือในพระพุทธศาสนาและเชิดชูพระมหากราชติริย์ สาระการเรียนรู้ วิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรักประเทศไทย เคารพนับถือในพระพุทธศาสนาและเชิดชูพระมหากราชติริย์ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นไทย จากการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ โรงเรียนบ้านกุดสะกอยอยู่ในระดับต่ำ (สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพทางการศึกษา : 2551)

ผู้วิจัยในฐานะครุภัณฑ์สอนวิชาประวัติศาสตร์ได้ตระหนักรถึงความสำคัญของวิชาประวัติศาสตร์ที่มีต่อเยาวชนไทยซึ่งจะเติบโตเป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคต จึงทำวิจัยเรื่องการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ โรงเรียนบ้านกุดสะกอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากลุ่มศรีสะเกษ เขต 1

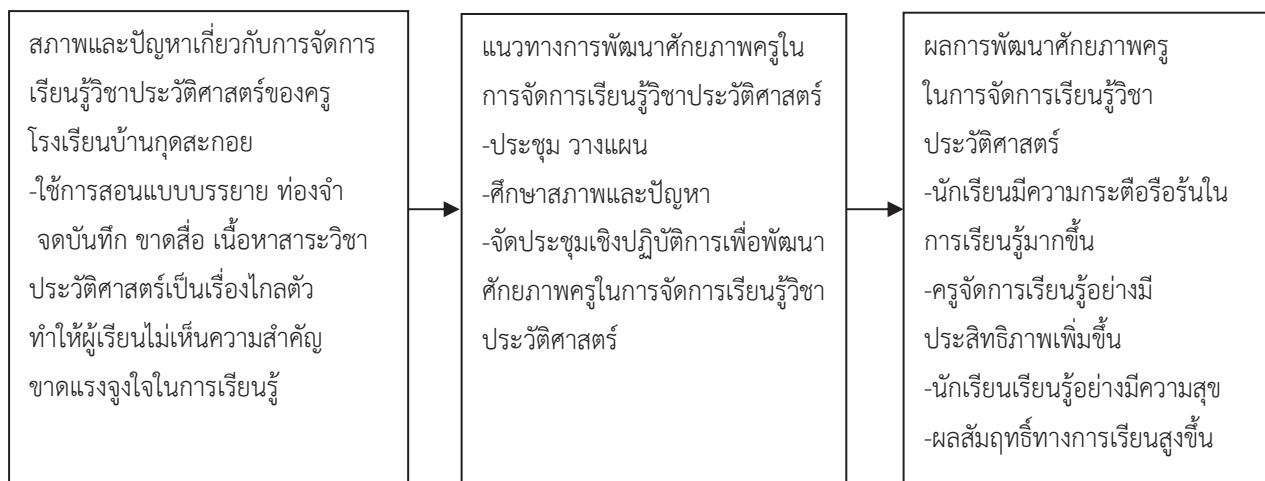
ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ของครูโรงเรียนบ้านกุดสะกอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากลุ่มศรีสะเกษ เขต 1
2. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพครู ในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ โรงเรียนบ้านกุดสะกอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากลุ่มศรีสะเกษ เขต 1
3. เพื่อติดตามผลการพัฒนาศักยภาพครู ในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ โรงเรียนบ้านกุดสะกอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากลุ่มศรีสะเกษ เขต 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ โรงเรียนบ้านกุดสะกอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากลุ่มศรีสะเกษ เขต 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วย

กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย แบ่งเป็น

1. ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 6 คน ประกอบด้วย

1.1 ผู้วิจัย คือ ครุผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้าน

กุดสะกอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 ปีการศึกษาปีที่ 2554 จำนวน 1 คน

1.2 ผู้ร่วมวิจัย คือ ครุประชำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-5 โรงเรียนบ้านกุดสะกอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 5 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 41 คน ประกอบด้วย

2.1 ครุผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ อื่นที่ไม่ใช่ครุประจำชั้น โรงเรียนบ้านกุดสะกอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 2 คน

2.2 กลุ่มตัวแทนนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดสะกอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ชั้นละ 4 คนโดยใช้การกำหนดโควต้า (Quota Sampling) เป็นนักเรียนชาย 2 คน นักเรียนหญิง 2 คน จากชั้น ป.1, ป.2, ป.3, ป.4, ป.5 และ ป.6 จำนวน 24 คน เป็นให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ

2.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านกุดสะกอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 10 คน

2.4 กลุ่มผู้นิเทศ คือ ผู้บริหารโรงเรียนบ้านกุดสะกอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 ปีการศึกษา 2554 และผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาศักยภาพครุในภาระจัดการการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 2 คน

2.5 วิทยากร คือ ผู้ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาศักยภาพครุผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์ จำนวน 3 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำแนกตามลักษณะการใช้งานแบ่งเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง

1.1 แบบสัมภาษณ์สภาพ และปัญหาในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์

1.2 แบบสัมภาษณ์หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ

1.3 แบบสัมภาษณ์การจัดการเรียนรู้

2. แบบทดสอบความรู้

3. แบบประเมินแผนจัดการเรียนรู้

4. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน

ซึ่งเครื่องมือแต่ละชนิดมีการสร้างดังนี้

1. แบบทดสอบ

แบบทดสอบที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดวิธีการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์มาสร้างแบบทดสอบ เรื่อง การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์โรงเรียนบ้านกุดสะกอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

1.2 สร้างแบบทดสอบเพื่อใช้ในการทดสอบกลุ่มเป้าหมาย เพื่อทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ และวิธีสอนวิชาประวัติศาสตร์ ในโรงเรียนบ้านกุดสะกอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

1.3 นำแบบทดสอบเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องปรับปรุงแก้ไข

1.4 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ

1.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.6 นำแบบทดสอบเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบเป็นขั้นสุดท้าย

1.7 แก้ไขปรับปรุงแบบทดสอบตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และจัดพิมพ์แบบทดสอบการประชุมฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

1.8 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0

2. แบบสัมภาษณ์

การสร้างแบบสัมภาษณ์การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ โรงเรียนบ้านกุดสะกอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

2.1 ศึกษาฐานแบบการสร้างแบบสัมภาษณ์ จากหนังสือตำราที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ตลอดจนการนำไปใช้เก็บข้อมูลเพื่อไปใช้ได้อย่างถูกต้อง

2.2 กำหนดขอบข่าย และสร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมข้อมูลสิ่งที่ต้องการ

2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

2.4 ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อพิจารณาตรวจสอบเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มเติมประเด็นที่ยังไม่ครอบคลุมเพื่อให้ได้แบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์

2.5 นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

2.6 หากค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0

3. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

การสร้างแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.1 ศึกษาฐานแบบการสร้างแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

3.2 กำหนดขอบข่ายและสร้างแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมข้อมูลสิ่งที่ต้องการ

3.3 นำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอคณะกรรมการที่ ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

3.4 ปรับปรุงแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อพิจารณาตรวจสอบเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มเติมประเด็นที่ยังไม่ครอบคลุมเพื่อให้ได้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์

3.5 นำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

3.6 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0

4. แบบสังเกต

การสร้างแบบสังเกตพัฒนาระบบของนักเรียนในการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

4.1 ศึกษาฐานแบบการสร้างแบบสังเกตจากหนังสือตำราที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ตลอดจนการนำไปใช้เก็บข้อมูลเพื่อนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง

4.2 กำหนดขอบข่ายและสร้างแบบแบบสังเกตให้ครอบคลุมข้อมูลสิ่งที่ต้องการ

4.3 นำแบบสังเกตที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอคณะกรรมการที่ ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

4.4 ปรับปรุงแบบสังเกตตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำแบบสังเกตเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อพิจารณาตรวจสอบเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มเติมประเด็นที่ยังไม่ครอบคลุมเพื่อให้ได้แบบสังเกตที่สมบูรณ์

4.5 นำแบบสังเกต มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

4.6 หาค่าความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหาโดยหาค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0

4.7 จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ทางสถิติขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และร้อยละความก้าวหน้า โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพ และปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ของครูผู้สอน โรงเรียนบ้านกุดสะกอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จากการศึกษาพบว่า

1.1 ด้านสภาพ คุณภาพนักเรียน มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดสังเคราะห์มีวิจารณญาณ มีความคิดอย่างสร้างสรรค์ คิดได้ตรงและมีวิสัยทัศน์อยู่ในระดับพอใช้ มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร และคุณภาพครู

1.2 ด้านปัญหา พบว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เพราะครูส่วนใหญ่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาในวิชาเอกประวัติศาสตร์หรือวิชาเอกสังคมศึกษา และทำหน้าที่สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จึงทำให้เกิดปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์บรรลุเป้าหมายได้

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์โรงเรียนบ้านกุดสะกอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ซึ่งประกอบด้วย

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ มี 4 ด้านดังนี้ คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ การสืบค้นข้อมูลทางประวัติศาสตร์ เทคนิคและวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ การเขียนแผนจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์

2.2 การนิเทศการเรียนรู้ จากแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ของผู้ร่วมวิจัย พบว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นกิจกรรมที่มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ร่วมวิจัยเป็นอย่างมาก เนื้อหาสาระของหลักสูตรที่ใช้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการทุกคนได้ฝึกปฏิบัติ วิทยากรเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เชี่ยวชาญพิเศษในเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์เป็นอย่างมาก ส่งผลให้ครูผู้ร่วมวิจัยเกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทักษะด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์มากขึ้น ส่วนการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นี้เป็นแนวทางการพัฒนาที่ดีและมีประโยชน์มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ร่วมวิจัยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการนิเทศแบบชี้แนะในวงรอบที่ 2 เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมวิจัย และผู้นิเทศได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องที่มีปัญหาโดยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน โดยกลุ่มผู้นิเทศ และผู้ร่วมวิจัยให้การแนะนำตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยให้การนิเทศชี้แนะเป็นรายบุคคล และกลุ่มย่อย ส่งผลให้ผู้ร่วมวิจัยลงมือปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ และเขียนแผนจัดการเรียนรู้ ประสบผลสำเร็จ และมีคุณภาพ

3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์โรงเรียนบ้านกุดสะกอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า

3.1 ด้านความรู้ความเข้าใจพบว่า ก่อนการพัฒนาผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์อยู่ในระดับไม่ผ่านเกณฑ์ ($\bar{X} = 9.67$) หลังจากได้รับการพัฒนาผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 18.17$) จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน จากการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยพบว่า การเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม วิทยากรถ่ายทอดความรู้ได้ดีมาก และทุกคนคิดว่า จะสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการประชุมเชิงปฏิบัติการไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์เพื่อพัฒนาให้นักเรียน สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพบรรลุเป้าหมายของการศึกษา

3.2 ด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์ พบว่า หลังจากการพัฒนา โดยเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ และการจัดการเรียนรู้ในวงรอบที่ 1 ผู้ร่วมวิจัยส่วนใหญ่ ยังเขียนแผนจัดการเรียนรู้ไม่เป็นที่น่าพอใจ โดยผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 3.31$) จึงนำไปพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความสามารถในการเขียนแผนจัดการเรียนรู้ในภาพรวมทุกด้านค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.71$) มีค่าค่าเฉลี่ยในวงรอบที่ 2 เพิ่มขึ้นจากวงรอบที่ 1 ($\bar{X} = 1.40$) โดยมีค่าร้อยละความก้าวหน้าเฉลี่ยเท่ากับ 82.84

3.3 ด้านการจัดการเรียนรู้จากการสังเกตการณ์จัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู การสัมภาษณ์นักเรียน การสัมภาษณ์

ครุผู้ร่วมวิจัย พบว่าส่วนมากมีการเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการศึกษา และวิเคราะห์เนื้อหาสาระในรายวิชาประวัติศาสตร์ โดยจัดเนื้อหาสาระตรงตามหลักสูตรตามระดับชั้น เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างหลากหลายส่งผลให้นักเรียนมีความสนใจ และกระตือรือร้นอยากรู้เรียน ส่วนในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้มี หลากหลายรูปแบบ มีการประเมินตามสภาพจริงทำให้ครุส่วนใหญ่มีความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น ผลการประเมิน พฤติกรรมของนักเรียนวิชาประวัติศาสตร์พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมโดยรวม ($\times \square = 4.67$) อยู่ในระดับมาก ที่สุด

จากการสรุปผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์โรงเรียนบ้านกุดสะกอย สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์ ด้านวิธีการสืบค้น ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ด้านเทคนิคและวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการเขียนแผนจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์โรงเรียนบ้านกุดสะกอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 ตามแนวทางการพัฒนา 2 แนวทาง คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายในประเทศ ความสำเร็จตามเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหาร และครุครูควรส่งเสริมสนับสนุนให้นำแนวทางการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาสาระวิชาอื่นๆที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อ

1.2 ผู้บริหาร และครุครูควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิชาประวัติศาสตร์ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนได้เข้าร่วมแข่งขันทางวิชาการในระดับต่างๆ มากขึ้น ส่งเสริมให้มีการจัดทำหลักสูตรประวัติศาสตร์ห้องถิน

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดแหล่งเรียนรู้ และครุจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียนตลอดจนการศึกษาดูงานทั้งในและนอกโรงเรียน เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการบูรณาการสอนวิชาประวัติศาสตร์กับประวัติศาสตร์กับกลุ่มสาระอื่นๆ ให้ครบทั้ง 8 กลุ่มสาระ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

2.2 ควรให้ครุผู้ร่วมวิจัยเขียนแผนจัดการเรียนรู้ในวงรอบที่ 2 เพิ่มเติมคละ 2 แผน เพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาทักษะการเขียนแผนจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์สุดา วงศ์สวัสดิ์. การศึกษาผลการพัฒนาชุดฝึกอบรม เรื่อง การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน สำหรับครุภู่สอนภาษาไทย ระดับช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีเขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กาญจนบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, 2551.
- จำเนียร จางตระกูล. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เล่มที่ 1. กรุงเทพฯ : เสมารรม, 2548.
- _____. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เล่มที่ 2. กรุงเทพฯ : เสมารรม, 2548.
- ชัยผ่องค์ คำพีพงษ์. การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.
- ชัยยงค์ พรมวงศ์ และคณะ. ระบบสื่อการสอน. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- ธีระ โภษณา. การพัฒนาบทเรียนบนเครือข่าย เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยสมัยอยุธยา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2549.
- ธีรุณิ เอกภกุล. การวิจัยปฏิบัติการ. พิมพ์ครั้งที่ 2 อุบลราชธานี : ยงสวัสดิ์อินเตอร์กรุ๊ป, 2552.
- นนนภัส คุ่รักยุณา เที่ยงกมล. การวิจัยเชิงบูรณาการแบบองค์รวม. กรุงเทพฯ , จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551
- บุญเลิศ ไพรินทร์. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : เสมารรม, 2548.
- เพ็ญศรี เศรษฐวงศ์. ระเบียบวิจัยการศึกษาเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิภาวรรณ รพีพิศาล. การบริหารทรัพยากรมนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วจิตรหัตถกร, 2550.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติชั้นพื้นฐาน (O-NET) ช่วงชั้นที่ 2. กรุงเทพฯ : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2552.
- โรงเรียนบ้านกุดสะกอย . แผนปฏิบัติการโรงเรียนบ้านกุดสะกอย ประจำปีงบประมาณ 2554, ศกลนคร : โรงเรียนบ้านกุดสะกอย, 2554.
- _____. รายงานการประชุมครั้งที่ 9 ประจำเดือน กันยายน. ศกลนคร:โรงเรียนบ้านกุดสะกอย, 2554.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- องอาจ นัยพัฒน์. วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางพัฒนิกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สามลดา, 2551.